

SVENSKA KVINNOFÖRBUNDET 1907–2007

Jubileumsutställning

Svenska Kvinnoförbundets jubileumsutställning 1907–2007

I år har det gått 100 år sedan Annie Furuhjelm och hennes medsystrar i maj 1907 gjorde uppropet till "de svenska kvinnorna" och "för saken intresserade medborgarinnor" som ledde till att Svenska Kvinnoförbundet grundades den 26 oktober samma år. Jubileer och speciellt ett 100-årsjubileum fordrar berättigad uppmärksamhet på olika sätt. Svenska Kvinnoförbundets jubileumsutställning är sålunda ett led i uppmärksammandet och firandet av 100 år av feminister i farten i Svenskfinland.

Som det ankommer på ett anrikt förbund är basen för en utställning arkivmaterial. Vi ville dock göra en utställning som många skulle ges möjlighet att ta del av och som skulle leva kvar länge. Nyckelord var lättillgänglighet och mobilitet. Därmed utarbetades utställningen i denna form som nu ligger framför er. En stor blädderbok som andas historia men också framtid, något att bära med sig från plats till plats och från tid till tid. Historien har mycket att lära nutida och framtida kvinnoförbundare.

Till vår stora glädje har arkivmaterialet varit omfattande och rikt men det betyder samtidigt att allt material inte får plats i denna utställning. Här presenteras ett urval och olika nedslag i vår historia som vi hoppas skall ge en rättvis, intressant och underhållande bild av förbundet under ett sekel.

Vi vill rikta ett stort tack till Svenska centralarkivet och framför allt till Anna Hiidensalo som valt ut och sammanställt materialet och som tillsammans med Antti Pokela utarbetat den grafiska framställningen. Även Svenska kulturfonden tackar vi för bidrag som möjliggjort denna jubileumsutställning.

Välkommen att stiga in i vår historia!

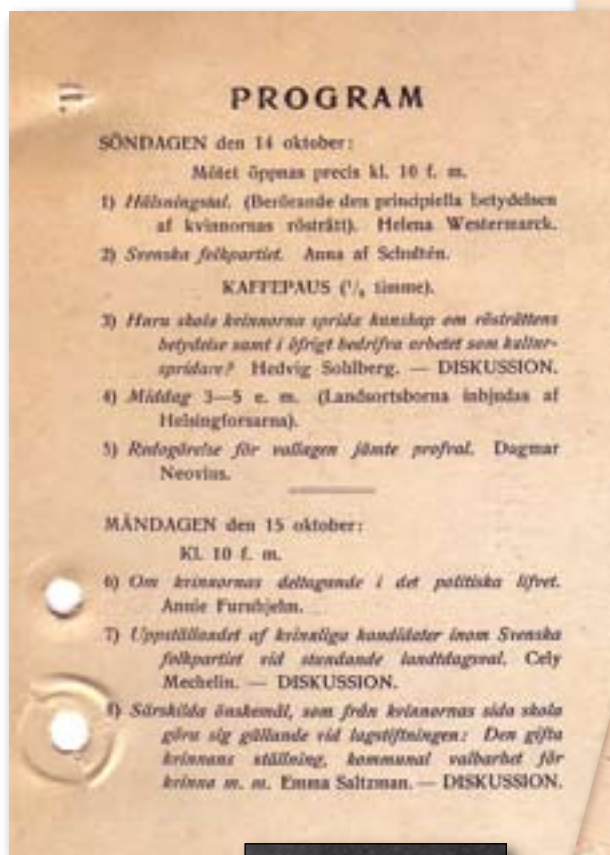
Helsingfors, 24 maj 2007
Svenska Kvinnoförbundet r.f.

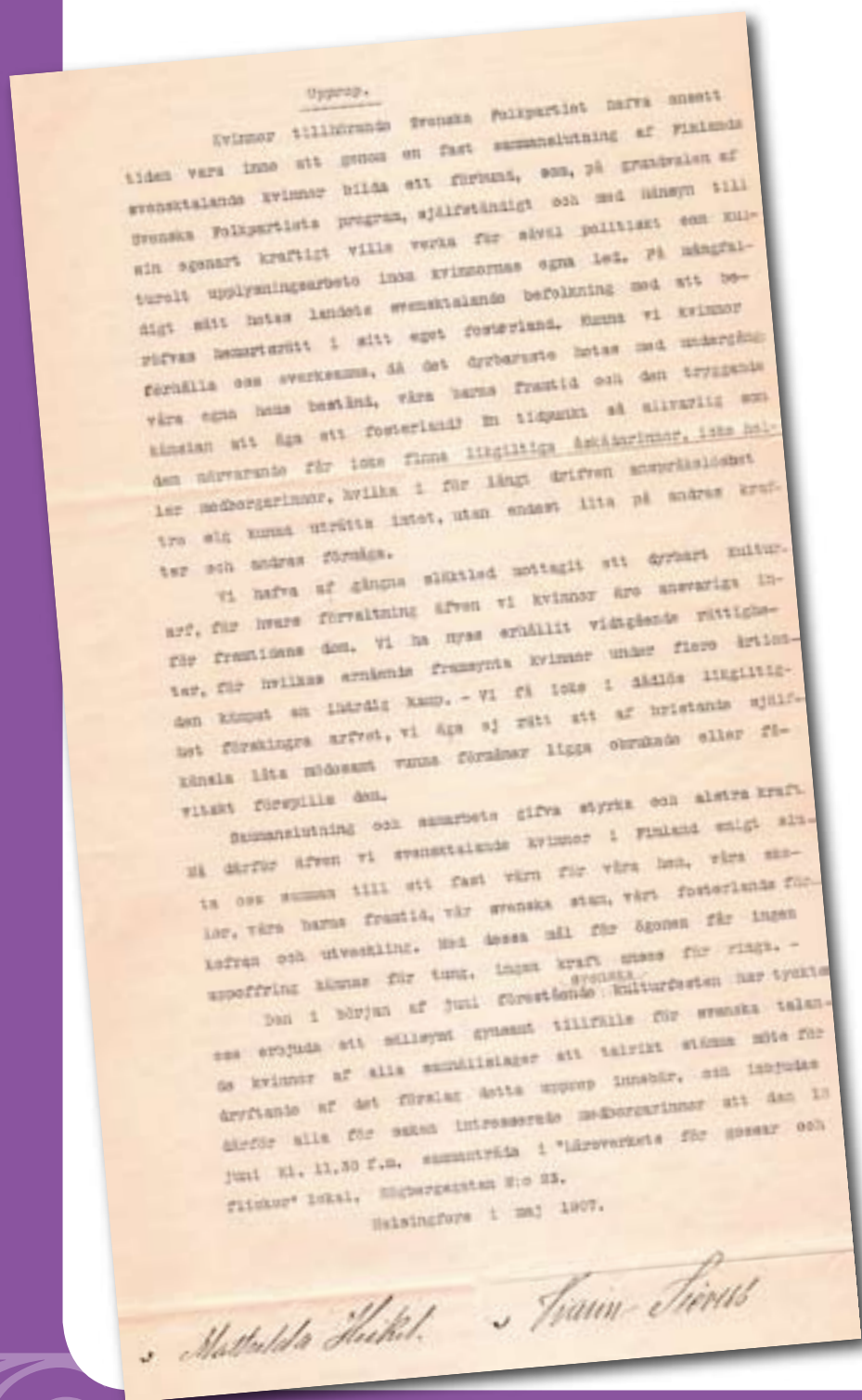
KVINNOFÖRBUNDET GRUNDAS

” Till de kvinnliga medlemmarna af Svenska Folkpartiets lokalstyrelser. [...] Vid detta möte, som vi önskade sammankalla i Helsingfors söndagen den 14 oktober och måndagen den 15 oktober, skulle vi gemensamt rådpläga om, icke blott det ytterst viktiga arbete, som omedelbart förestår kvinnorna vid förberedelserna för och deltagandet i de stundande lantdagsvalen, utan därjämte äfven om vår verksamhet i allmänhet såsom fullmyndiga medborgarinnor. Vi tro att genom en sådan rådplägning samt genom ett personligt sammanträffande klarhet kunde vinnas i åtskilliga frågor, som nu förefalla dunkla och ovissa vid de första stegen, vi såsom myndiga ega att taga på det politiska lifvets områden.”

Helsingfors den 22 september 1906

Alma Skog skickade ett telegram till mötet 1906: "Djupt beklagande att ej kunna närvara sänder varmt en hälsning från Österbottens hufvudstad[...] lefve kvinnans arbete för frihet ljus för modersmål och älskadt fosterland". Alma Skog-medaljen instiftades 1936 och tilldelas förtjänta kvinnor inom sfp.

” Som en annan yttring af denna samma samlings-tanke ter sig för mig bildandet af ett hela landet omfattande svenskt kvinnoförbund, ja, men som något ännu större, ty i mina bästa stunder har jag tänkt högt om kvinnan och hoppats mycket af all den obrukade kraft, all den förmåga af hängifvenhet, som finnes nedlagd hos henne. Och hvad nu särskildt ett minoritetsparti, sådant som vårt, beträffar, så veta vi ju att om vi skola kunna bestå i den ojämna kampen, så komma utslaget att fällas af hemmen och i sista hand af kvinnorna, af mödrarna. Vi, om någon, behöfva räkna målmedvetna kvinnor inom våra led, kvinnor som förstå hvad en amerikans författarinna nyligen yttrat, att inte hemmet numer får utgöra hela vår värld, utan också världen blifva vårt hem. Också vi kvinnor måste lära oss stå på egna ben, se med egna ögon och tänka egna tankar, för att i den politiska kampen inlägga vår egen, ty göra vi inte detta, kunna vi lika gärna hålla oss borta från politiken.

Men för att rätt kunna lära oss förstå våra nya plikter, måste vi sättas i tillfälle att närmare dryfta tidens stora frågor, och det kunde vi göra bäst genom att samman-sluta oss till ett förbund. [...]

Ord behöfva vi ju inte, de göra så litet, men handling och framför allt tro, tro på vår egen sak, tro på var egen kraft, tro på att vi som kvinnor ha en uppgift att fylla i det offentliga lifvet, [...]

Citat från Annie Furuholm's tal vid förbundsmötet i "Läroverket för gossar och flickor" i Helsingfors 10.6.1907

KVINNOFÖRBUNDET GRUNDAS

Helsingfors, 28 sept. 1907.

Ärade medborgarinna!

Som det troligen är för Eder bekant sammankallades på initiativ af ett antal intresserade den 10 juni innev. år i Läroverkets för gossar och flickor lokal härstädes ett möte för dryftande af frågan om bildandet af ett hela landet omfattande

Svenskt Kvinnoförbund.

Å detta möte fattades beslut om förbundets bildande och utsågs en kommitté af femton personer med uppdrag att till ett blifvande ombudsmöte i oktober utarbetsa förslag till stadgar samt arbetsprogram för det tillärnade förbundet. Sedan kommittén numera fullgjort sitt uppdrag, tager densamma sig friheten att, med kännedom om Edert varma intresse för den svenska saken och förvissad om att Ni inser betydelsen af en särskild verksamhet inom kvinnornas egna led, vända sig till Eder med anhållan om att Ni godhetsfullt ville å Eder ort sammankalla ett allmänt svenskt kvinnomöte för utsäende af ombud till oktobermötet i Helsingfors.

Å detta möte komma grunderna för förbundets framtida verksamhet att definitivt fastställas, hvarför önskligt vore att ombuden på förhand sökte klargöra sina egna och de väljandes synpunkter särskildt beträffande den fråga, som å junimötet föranledde den ifrigaste diskussionen, nämligen huruvida det vore önskvärdt att förbundet inskränktes till Svenska folkpartiets kvinnor eller att äfven utom partiet stående kvinnor skulle kunna vara medlemmar af förbundet. På mötet segrade ehuru med ringa majoritet den senare af dessa åsikter, och är, som synes, förslaget till stadgar uppgjordt i enlighet med detta beslut.

Mötet kommer att äga rum den 26 oktober kl 5 e. m i Nya Svenska samskolans lokal, Boulevardsgatan 7.

Hanna Cederholm.
Sigrid Heinrichius.
Augusta Lindfors.
Alma Skog.

Jenny af Forsellies.
Fanny Hult.
Anna Lundström.
Helena Westermarck.

Annie Furuhjelm.
Lilly Krogius.
Cely Mechelin.

Hanna Heikel.
Hilma Lassenius.
Anna Qvist.

Ingen frihet utan ansvar
Inlet ansvar utan frihet.

Edelaide Ehrnrooth

Kärleken får icke vara blott en känsla, ur den skall växa
en varm lifsgärning.

Vera Hjelt

Det gäller att väcka kvinnan till insikt om att det är hennes
skyldighet att målmådet som kvinna göra sin insats i
samhällsutvecklingen, ty endast när båda könen gemensamt
sträffa de lagar de gemensamt ha att hyda, blifva dessa ett
fullständigt uttryck för den mänskliga rättis uppfattningen.

Annie Furuhjelm.

Bättre är att bliva slagen ihjäl, för det man haft en egen
tanke, än att frivilligt gå och dränka sig i andras åsikter.
Tankarna kunna överleva oss.

Helena Westermarck.

Arbetsamhet är pårledagg
overksamhet är törnetagg.

Adèle Wenner

TIDIG VERKSAMHET

” För att göra växten livskraftig från roten till kronan, har barnens utbildning inte heller försummats. De sagoaftnar som under en lång följd av år anordnats, ha säkert givit de uppväxande generationerna av lyssnande småtingar många varaktiga intryck från fantasiernas skönhetsvärld och mången impuls till det goda i tanke och handling.”

”Finlands Svenska Kvinnoförbund. En kort översikt av dess uppkomst, organisation och verksamhet.” Helsingfors 1923. s. 11–12

Helsingforsfilialens syförening.

Helsingforsfilialen ordnade "till trängseln besökta" sagoaftnar för barn under åren 1908–1939. En annan satsning på de unga var barn- och ungdomsbiblioteket URD, som till en början bestod av ungdomslitteratur och som senare utvidgades med ett referensbibliotek i kvinnofrågor.

Förbundets lokal vid Norra Esplanaden.

TIDIG VERKSAMHET

Under sitt besök i Finland hösten 1913 höll den ungerska suffragetten Rosika Schwimmer föredrag på Kvinnoförbundets tillställningar och gästade förbundets lokalteter. Från vänster Rosika Schwimmer, Annie Furuhjelm, Lilly Krogus och Jenny af Forselles.

” En dag för femtio år sen det var i Lönckan protokollet blev skrivet, att Svenska Kvinnoförbundet har instiftats för samhällslivet. Det var ej någon separatism och ej med Folkpartiet någon schism – de båda två var sams ren då.

I Annie Furuhjelm vårt förbund fick ledare och ledstjärna. Hon var dess moder från första stund med vilja, hjärta och hjärna. Att flitigt arbeta, streta, strida stod staben trofast vid hennes sida i tretti år med rika spår.

Det Lilly Krogus närmast var, Som hjälpte klara kabalen och Anna Lundström med tanke klar la upp kampanjen för valen. Det gällde väcka medborgarkynnet hos kvinnosläktet med veka lynnet att hugga i med energi.

Så många kvinnor sin insats gjort Hildur Gräsbäck och Ingrid Graae sin hjälp har gett till verket stort Signe Lagerborg, Elsa Bruun som få, när kvinnan tog ett beslutsamt kliv mitt in i dagspolitikens kiv för hem och hård Till barnens värn.

Två systrar har här klubban svingat – ett minne ljust Margit Edgren följer. Kungsådern Ebba Östenson bringat, vars fulla glans ännu framtiden höljer. Och efter fyrtio års frieri ingick förbundet ett ”folkparti” med svart på vitt att ordna sitt.

Och Ebba haver i elden järn med eld i själen hon arbeta. Hon lämna styret för tidens värn och följdes av Olin, Agneta. Så är vi framme vid våra dagar med fortsatt strävan för kvinnolagar i vårt förbund kring Finlands rund.

Agneta jordbrukare är också och vet att brukar man jorden bör nya tegar man beså och bärga skörden som mogen. I trygga händer förbundet vilar mot framtidens stormar och kalla ilar vi sluter front helt unisont.

*Den 26.10.1957 hyllades förbundet och dess 50-åriga historia med denna rimkrönika.
(Melodi: När månen vandrar på himmelen)*

UPP TILL VAL!

” Nylands svenska kvinnor!

Ögonblicket är allvarstungt, ja ödesdigert. Själständighet hägrar för oss, men lag är i fara och ordning vacklar. Av den blivande lantdagens sammansättning skall bero i vad mån hägringen kan bli verklighet, faran förebyggas och det som vacklar få stöd. Men lantdagens beskaffenhet betingas av väljarne den beror på huru talrikt de gå till valurorna och huru målmedvetet de rösta.

[...]

Mindre än någonsin få kvinnorna nu hålla sig undan från vår politiska och kulturella kamp. De få på inga villkor saknas vid valen. Äro ej i själva verket målen det gäller kvinnornas likaväl som männens?

Bor icke självständighetslängtan även i kvinnornas bröst? Behöva de ej lika väl lagens hägn och ordningens trygghet? Ligger ej fosterlandets och kommande släktleds väl dem lika varmt om hjärtat?

Med anmärkningsvärd självbeherskning hava svenska kvinnor i Nyland uppställt endast en kvinnlig kandidat, lemnande dess större möjligheter för i allmänna värv erfarna män att komma in. Men kring denna ena, kring Annie Furuhjelm, som uppbär vår valparoll och som visat sig tänka och rösta självständigt, måste vi enigt fylka oss, medverkande samtidigt till dugande svenska mäns inval.”

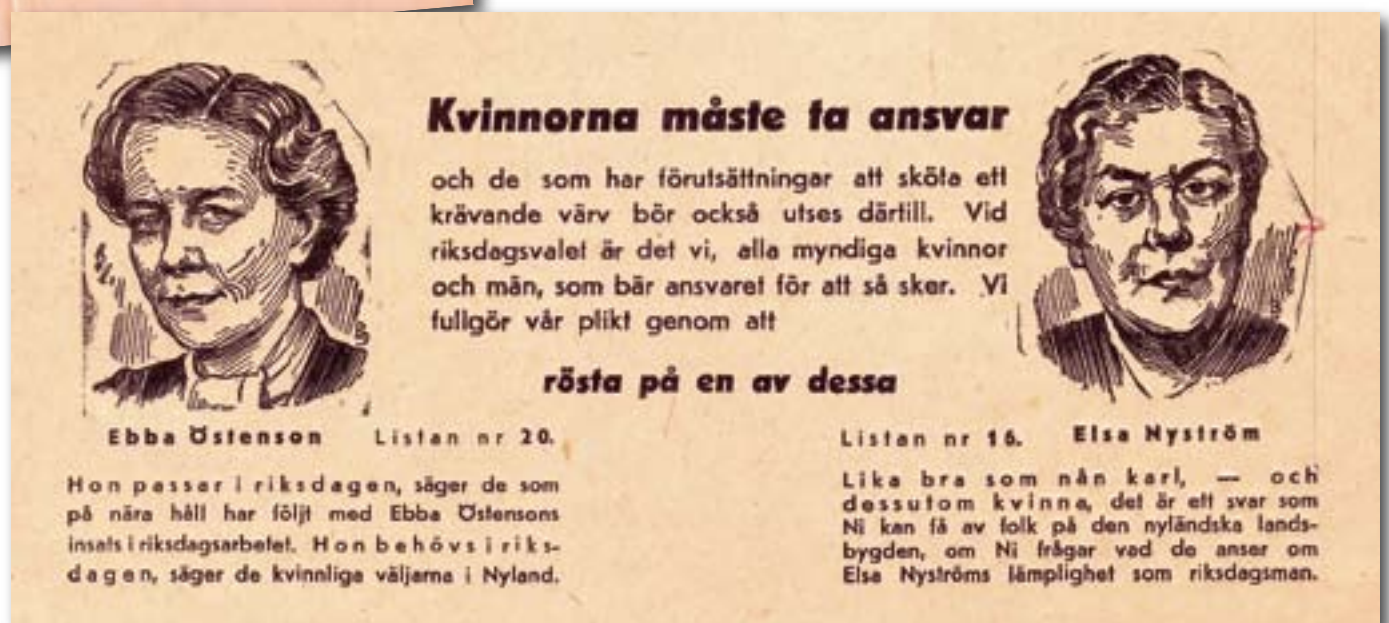
Svenska Kvinnoförbundet 1917

1948

1945

1945

UPP TILL VAL!

Kommunalval 1984 i Helsingfors.
Från vänster: Mona Martin, Ulla Gyllenberg, Na Dugin, Solveig Sjöstedt, Kerstin Meinander

1995

1999

Frihet jämställdhet och systerskap!

Nittio procent av världens parlamentsledamöter är män. Kvinnor utgör 70% av världens fattiga, 2/3 delar av allt arbete, tjänar 10% av världens komster och äger mindre än 1% av världens egendom. Vi har ett ansvar att med våra förtjänster göra vad vi kan för att hjälpa våra syster i andra delar av världen, utan att glömma de invandrare som kommit till Finland. Världen finns också hos oss. Arbetet för jämställdhet och mångfald har inga gränser.

www.kvinnoforbundet.fi

vad
sågs om lite
solidaritet?

2007

Riksdagsvalkampanj 8.3.2007 vid Tre smeder. Från vänster: Gunvor Brettschneider, Astrid Thors, Maria Björnberg-Enckell, Bodil Rosengren, Marianne Österberg och Petra Nysten.

KVINNOFÖRBUNDARE I RIKSDAGEN

Dagmar Neovius
(ledamot 1907–1909,
1910–1910, 1914–1914)

Hedvig Sohlberg
(ledamot 1908–1913)

Jenny af Forselles
(ledamot 1909–1909,
1911–1914, 1917–1917)

Vera Hjelt
(ledamot 1908–1914,
1917–1917)

Augusta Krook
(ledamot 1909–1909)

Anni Furuhjelm
(ledamot 1914–1914,
1917–1923, 1927–1929)

Elsa Bondsdorff
(ledamot 1936–1944)

Ebba Östenson
(ledamot 1933–1935,
1939–1953)

Elly Sigfrids
(ledamot 1970–1978)

Jutta Zilliacus
(ledamot 1975–1986)

Elisabeth Rehn
(ledamot 1979–1994)

Margareta Pietikäinen
(ledamot 1991–2003)

Eva Biaudet
(ledamot 1991–2006)

Ulla-Maj Wideroos
(ledamot 1995–)

Christina Gestrin
(ledamot 2000 [invalid
som suppleant], 2003–)

Mikaela Nylander
(ledamot 2003–)

Astrid Thors
(ledamot 2003 [suppleant],
2004–)

Anna-Maja Henriksson
(ledamot 2007–)

ARBETSLIVET – ett genomgående tema

”Ärade medborgarinna!
[...] Hemmet kan dock i våra dagar ej vara kvinnornas enda arbetsfält. På olika område af det ekonomiska lifvet måste kvinnor söka sin utkomst och användning för sin arbetskraft. Att i mån af möjlighet öppna för dem nya källor till ekonomisk förkofran, att höja deras yrkesskicklighet på de områden deras värksamhet sträcker sig till, att understöda af kommun eller annan sammanlutning i dylikt syfte startade företag, – se där tacksamma och maktpåliggande uppgifter för Svenska Kvinnoförbundets organisationer och medlemmar, så mycket mera maktpåliggande som ekonomisk förkofran är en hufvudbetingelse för kultur och upplysning.”

Helsingfors i oktober 1910. För Svenska Kvinnoförbundets Centralstyrelse A. Furuhjelm (ordförande) & E. Saltzman (sekreterare)

”En svensk kvinnodag hölls 23.9.1923 under vilken aktuella temen ”Äkta makars rättsförhållanden” och ”Kvinnolöner” diskuterades. Den andra frågan ”Kvinnolöner” refererades av fröken Dagmar Neovius. Av det på omfattande statistiska undersökningar byggda föredraget framgick, att kvinnoarbetet, på få undantag när, är underbetalat. Mötet antog följande klämmor:

- I. Lönen bör beräknas enligt principen lika lön för lika arbete vid samma kompetens.
- II. För att underlätta förverkligandet av föregående princip, bör försörjningspliktig i en eller annan form erhålla vederlag.
- III. Allmänna än hittills bör lönen höjas vissa tjänsteår.
- IV. Den allmänna opinionen bör resas mot att kvinnor utbjuda sitt arbete till underpris.
- V. För att nå dessa mål böra kvinnorna organisera sig inom redan förefintliga föreningar eller bilda nya för ändamålet.

En kommitté, bestående av A. Furuhjelm, J. af Forselles, I. Graae, A. Lundström, E. Lindqvist, D. Neovius och B. Tabelle, tillsattes för att förbereda och sammankalla ett nytt möte för lönefrågans dryftande.”

Berättelse öfver Svenska Kvinnoförbundets i Finland verksamhet under år 1923, s.5-6

Ebba Östenson:

VAD ÄR LIKA LÖN?

HBL 1986

”Ni har alla sett det hända:
En karl erbjuds möjlighet till avancemang, till att klättra. Gnistan tänds i hans ögon, han rätar på ryggen och sträcker sig efter följande stegpinne i karriären. Han frågar inte efter uppgiftens innehåll eller om han klarar den – det tar han för givet. Han ser ära och status.

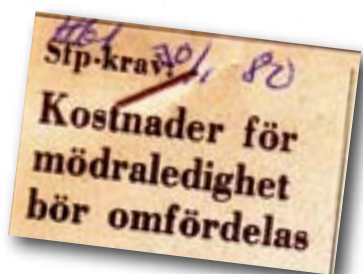
En kvinna erbjuds samma möjlighet. Hon får en rynka mellan ögonbrynen, frågar sig om hon kan och orkar. Hon frågar sig om innehåll och mängd. Hon ser arbetet. Överlag frågar hon för mycket. Det blir så besvärligt med en kvinna. Hon kanske tycker att sportbilen inte är så praktisk och golf började hon spela så sent som ifjol somras och sin juppinalle använder hon till att ringa med.

Hopplöst fall!

Passar helt klart inte in i männens maktmönster.”

Borgåbladets chefredaktör Maj-Britt Höglund i sitt kåserande festtal på Svenska Kvinnoförbundets 90-årsjubileum 25.10.1997

HBL 1980

ARBETSLIVET – platsförmedlingsbyrå

År 1908 grundades i Helsingfors en Arbets- och platsförmedlingsbyrå. Tjänsterna byrån förmedlade växlade allt från springflickans till lärarinnans och inom kort blev byrån välbesökt av både arbetsgivare och -tagare. Till följd av riksdagens beslut om att kommunalisera arbetsförmedlingen måste byrån stängas år 1917.

”Förbundets väl ansedda och starkt anlitade platsförmedlingsbyrå har varit i oavbruten och framgångsrik verksamhet ända tills dess arbete fick inställas på grund av den nya arbetsförmedlingslagens av den 2 november 1917 trädande i kraft. Byråns stängning har betytt en kännbar förlust såväl för förbundet som ock för den stora kundkrets av arbetsgivare och arbetssökande, som hade vant sig att där bliva samvetsgrant och med sakkunskap betjänade av dess erfarna och aktade föreståndarinna, fru Anna Bjön.”

Berättelse över Svenska Kvinnoförbundets i Finland verksamhet under år 1918, s.8

JÄMSTÄLLDHET

”En av Kvinnoförbundets centrala uppgift är att arbeta för jämställdhet mellan kvinnor och män. Förbundet verkar för att kvinnor och män skall inneha samma ställning ekonomiskt och politiskt – d.v.s. inom arbetsliv och beslutsfattande. Flere kvinnor skall garanteras påverkningsmöjligheter inom alla samhällsområden. Samtidigt pågår arbetet för en förändring av attityderna till kvinnors och mäns insatser i såväl samhälle som familj.

Arbetet för jämställdhet innebär inte att skillnaderna mellan könen skall utplånas. Den traditionella kvinnorörelsen har oftast arbetat för jämlikhet – med

mannen som måttstock. Målet har varit att ge kvinnan samma juridiska rättigheter som mannen. Men samma formella rättigheter ger inte samma praktiska möjligheter så länge kvinnan förutsätts bära hela ansvaret för hem och familj.

Jämställdhet innebär inte likhet med mannen, utan samma värde och möjligheter trots olikheter. Den existerande rollfördelningen har vänts mot kvinnorna. Kvinnornas arbetsfält anses inte viktigt, kvinnornas erfarenheter beaktas inte och de kvinnodominerade yrkesområdena nedvärderas genom låga löner.”

Kvinnoförbundets första jämställdhetsprogram är från år 1985

Såhär får det inte se ut i kommunalfullmäktige!!
Feminint inslag behövs.

Astra 9/1960

FRED, MILJÖ, BISTÅND

På 1970- och 1980-talen var Kvinnoförbundet internationellt mycket aktivt; det ordnades seminarier om bistandsfrågor, invandrarkvinnors situation samt miljö- och fredsfrågor.

Kvinnoförbundet stödde bland några andra föreningar den av norska kvinnor initierade fredsmarschen. Kärntruppen för marschen bestod av ca 10 kvinnor från de olika nordiska länderna. Kvinnorna marscherade från Köpenhamn till Paris, sammanlagt 1122 km. Dagsetapperna var ca 25 km.

Ulla Gyllenberg om Fredsmarschen 1981: *Bara en länk i arbetet som måste följas upp*

BORGÅ. – Fredsmarschen 1981 var bara en länk i ett arbete som inte är avslutat innan vårt mål är nått – förhandlingar mellan supermakterna, politiska beslut som verkligen innebär strävanden till nedrustning. Säger ULLA GYLLENBERG, här om dagen på besök i Borgå för att vid en tillställning i Svenska kvinnoförbundets regi berätta om sina upplevelser under marschen.

En tillställning, ett föredrag bland det fyrtiotal som bokats in; av medborgarinstitut, av marthaföreningar, av Tekniska Föreningen i Helsingfors, av daghem och skolor.

– Det är glädjande att intresset håller i sig. Marschen var bara en länk, om än synlig och stark för stunden, och föredragen är en viktig form av efterarbete. Speciellt viktig genom att budskapet den vägen – via skolor och daghem – når också barn och unga. Fredsfostran är den kanske viktigaste delen av arbetet för fred, understryker hon.

– Om vi alls vill tro på en framtid för den generation som nu växer upp.

Slitna skosulor, som vittnar om en mera än tusen kilometer lång vandring. Ulla Gyllenberg är glad över att det intresse för fredsarbete som Fredsmarschen 1981 gav upphov till ännu inte mattats av.

Fredsseminarium i Nykarleby 1982

Astrid Thors demonstrerar för nedrustning med Svensk Ungdom

1923

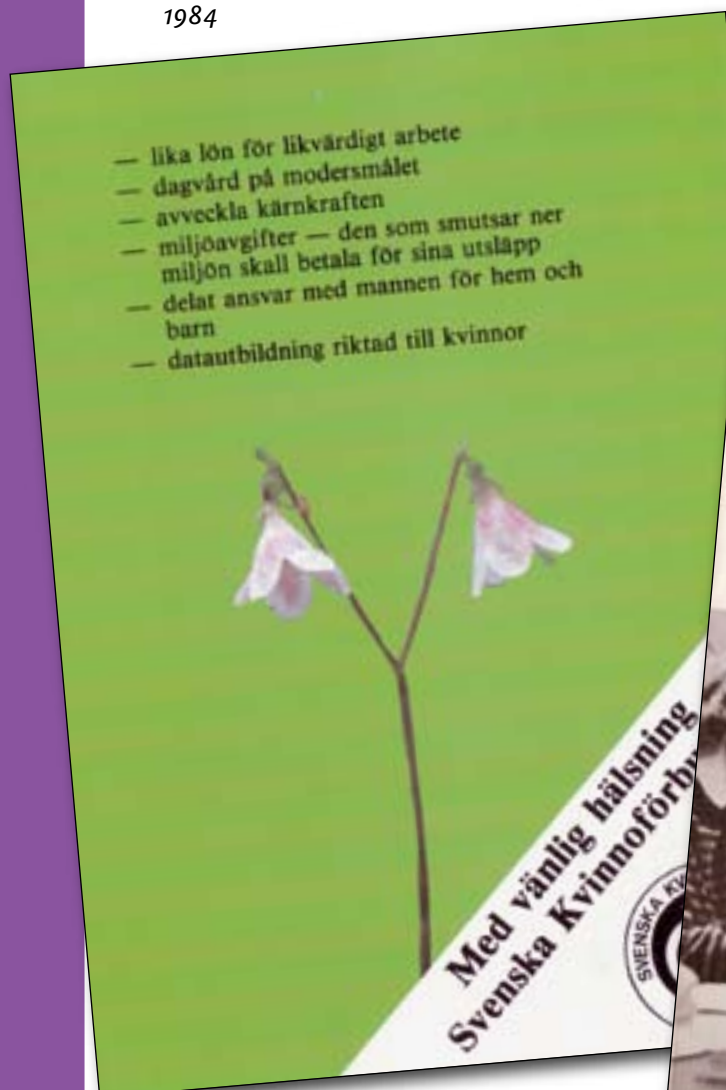

1976

Tidigt 1980-tal

1984

1986

Tidigt 1990-tal

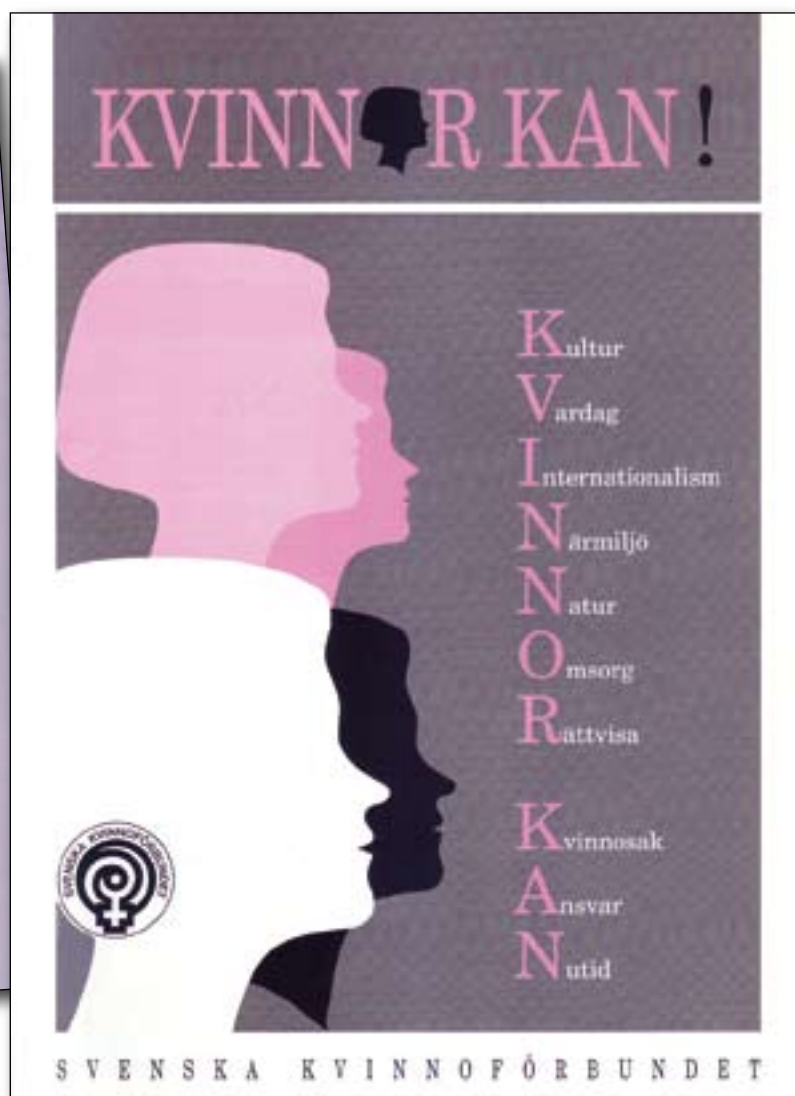

BROSCHYRER & TRYCKSAKER

Omkring 1995

1991

2002

1992

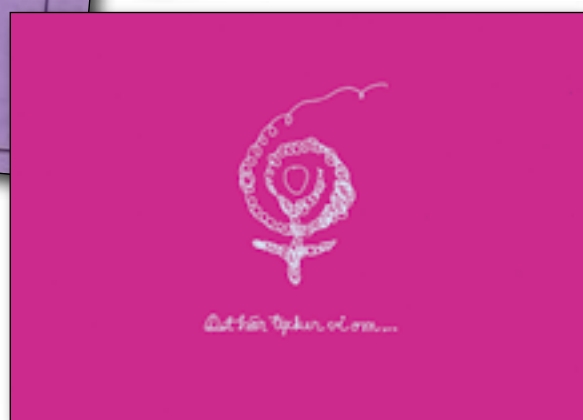

2004

2004

Motionen om urininkontinens blev en stor triumf för Kvinnoförbundet. Flera broschyrer trycktes upp, men de tog snabbt slut.

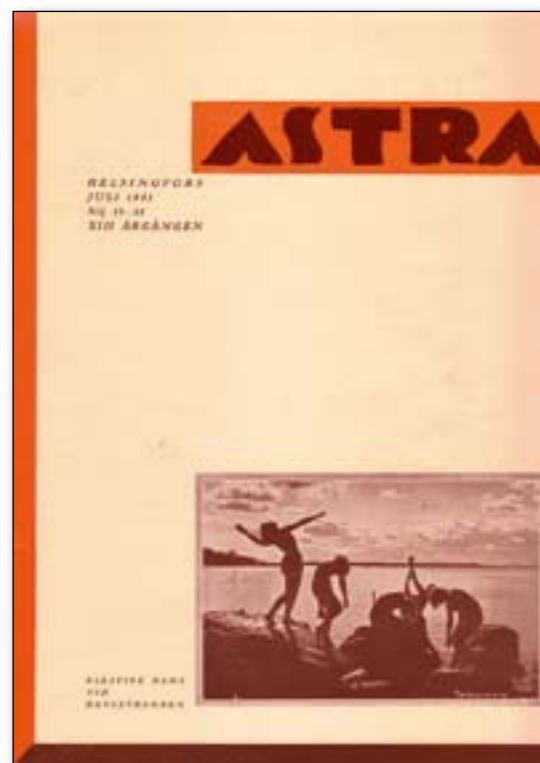
2006

Tidningen Astra, Svenska Kvinnoförbundets språkrör, grundades år 1919, vilket kommenterades i årsberättelsen så här:

” Om hösten fäste ordföranden, frk Annie Furu-
hjelms, styrelsens uppmärksamhet vid behovet
av ett svenskspråkigt kvinnoorgan i Finland, efter
det Nutid nedlagts. Ett sådant behövdes, mente för-
slagställarinnan, såväl i egenskap av språkrör för
kvinnorna i landet som ock för att upprätthålla sam-
bandet mellan kvinnornas strävanden här hemma
och i utlandet. Så behjärtansvärd saken än syntes,
kunde Centralstyrelsens medlemmar ej vara blinda
för de ekonomiska svårigheter, som stodo i vägen. Ut-
sikter på privat understöd från särskilda håll, som av
frk Furuhielm ställdes i utsikt, samt förhoppningar
att lyckas intressera en trängre krets för garantiteck-
ning och att vinna ett tillfylllestgörande antal prenu-

meranter övervunno dock betänkligheterna. Härtill
bidrog i nämnvärd, ja i avgörande grad unga krafter
beredvillighet att träda i redet. Ty det man på initia-
tivtagande håll åsyftade var ej att med gamla krafter
återupptaga ett gammalt arbete, utan just att starta
ett nytt, av unga förmågor uppbyggt och på framtids-
löften bärande företag. Så kom Astra, tidning utgiven
av Svenska Kvinnoförbundet i Finland till, redigerad
av fröken Margit v. Bonsdorff med biträde av en re-
daktionskommitté, som, även den, inom sig räknar
en ung kraft, fröken Ingrid af Schultén.”

*Berättelse öfver Svenska Kvinnoförbundets
i Finland verksamhet under år 1918, s.7-8*

I första numret av Astra definierades tidningens målsättning:

” För denna nya form av kvinnorörelse är det tidningen
Astra vill vara ett organ, i det den efterträder Nutid,
som nu upphört att utkomma efter en 23-årig betydelse-
full, väckande och upplysande verksamhet. Astra före-
ligger sig den dubbla uppgiften att dels söka väcka och
utveckla kvinnornas sociala och intellektuella intressen,
dels understöda och främja deras arbete i samhällets tjänst
och, där så behövs, föra deras talan.”

ASTRA

ASTRA

P.g.a. uteblivet presstöd tvingades Svenska Kvinnoförbundet 1992 lägga ner Astra, men tidningen återuppstod som Astra Nova tack vare en fri utgivarförening som grundats för att trygga tidningens fortsatta utkomst.

KOLONITRÄDGÅRDEN I BRUNAKÄRR

Kvinnoförbundet anhöll 1915 om att få hyra Helsingfors stads mark som koloniträdgård. Eftersom koloniträdgårdsvärksamheten inte var känd från tidigare i Finland presenterades dess positiva sidor utförligt i brevet till Socialnämnden:

” Så te sig de yttre dragen af koloniträdgården och af dess organisation. De kunna själfvallet variera allt efter klimat, ekonomiska och andra lokala förhållanden, men oberoende af dylika yttre olikheter ligger koloniträdgårdsrörelsens lifskraft och betydelse i de etiska, hygieniska och ekonomiska vinningar den medför, vinningar som tillförsäkra den en snabb spridning och säker framgång. Koloniträdgården betyder för den trångbodda arbetarfamiljen i storstaden i viss mån en återgång till naturen. Barnen förflyttas under den varma årstidens dagar från de dammiga gatorna och grändernas fysiskt osunda och moraliskt förderfliga omgifning till den egna grönskande täppan, där lek omväxlar med sundt arbete. Modern har där barnen ständigt för ögonen, medan hon med deras hjälp ansar planteringarna, på petroleumköket

tillreder eller värmer upp en enkel måltid eller sysslar med handarbete. För hufvudern och familjens redan arbetsföra medlemmar blir den egna täppan en dragningskraft, som motvärkar de osunda nöjernas och krogens frestelser. För hela familjen gestaltar den sig till en sammanhållande länk som förenar ung och gammal i gemensamt arbete och gemensam hvila. Till koloniträdgårdens hygieniska verkningar bör räknas, att den befördrar en större användning af vegetabilier och sålunda bereder möjlighet till mera omväxling i arbetarfamiljens hushållning. I kampen mot tuberkulosen kan den bli ett värdefullt vapen. Sålunda gå etiska och hygieniska fördelar hand i hand.”

Till Helsingfors socialnämnd av Svenska Kvinnoförbundets kommitté för koloniträdgårdar 1915

Koloniträdgårdarna kunde lindra den rådande livsmedelsbristen omkring 1918:

” Även den med livsmedelsbristen nära sammanhängande frågan om beredande av möjlighet åt förbundets medlemmar att erhålla jordlotter för odling av rotfrukter, främst potäter, tilldrog sig Centralstyrelsens uppmärksamhet, utom de jordlotter på området Dal, som förbundet redan sommaren 1917 haft till sitt förfogande, förefanns utsikt att för 25 år framåt av staden få arrendera ett område vid Brunakärr för anläggande av koloniträdgårdar. I och för underhandlingar med vederbörande och för ordnandet av frågan i dess helhet utsågs en kommitté, däri såväl Centralstyrelsen som Helsingfors- och Sörnäs-filierna voro representerade.”

Berättelse öfver Svenska Kvinnoförbundets i Finland verksamhet under år 1918, s.6-7

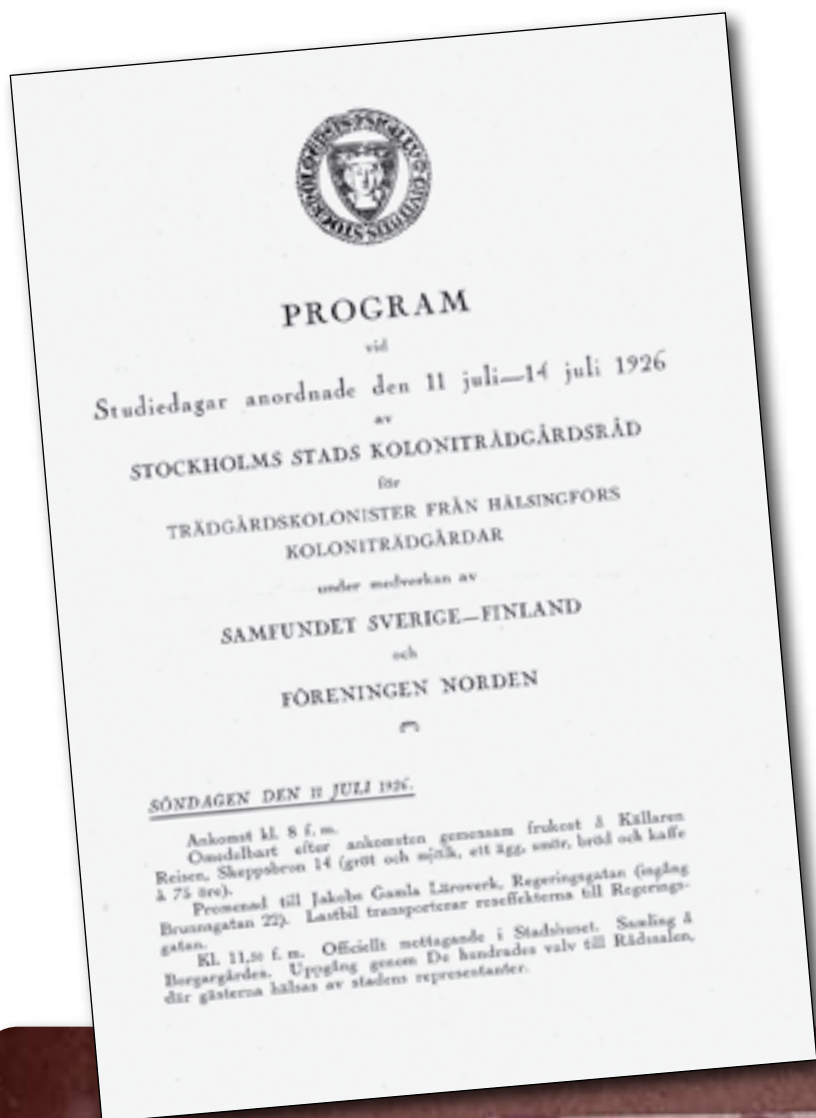
Även under krigsåren 1939–1945 uppfyllde koloniträdgårdarna en viktig funktion:

” Vi komma nog under berättelsens gång att märka att Finlands tre krig inverkat på trädgårdens öden. I trädgården fördes under de svåra nödåren en fredlig kamp med hacka och spade mot matbrist och hunger. Vi kan säga att Brunakärns vackra trädgård vuxit fram av nöd under svåra tider och varit till stöd och hjälp under de kristider vi upplevt. Men det har ej varit bara hårt arbete och svåra tider i Kärret, där har också varit goda tider med goda skördar, glada skördefester, sång och solsken och granna blommor.”

Brunakärr Koloniträdgård 1918–1968, s.1

Resa till Stockholm 10–16 juli 1926

Från den 10 till 16 juli 1926 åkte 83 av koloniträdgårdens medlemmar under ledning av Bertha Tabelle och Elisabeth Koch på en studieresa till Stockholm. Exkursionen blev en succé och efter den grundades en exkursionsnämnd för att planera kommande resor. De följande åren gjorde kvinnoförbundarna resor bl.a. till östra Finland, Gottland, Köpenhamn, Norge, Dalarna och Värmland.

Bildtext i fotoalbum: "Kolonister å stadshusets trappa (bredvid blommande agave)"

Välkommen till Stockholm!

LOKALAVDELNINGAR

Kvinnoförbundet har drygt 2300 medlemmar som tillhör 30 lokalavdelningar i kommuner runtom i Svenskfinland. Det är på gräsrotsnivå – i avdelningarna – som en stor del av förbundets verksamhet sker.

Allvarliga miner på lokalavdelningens grundande möte i Sibbo i kommunalhuset i Nickby hösten 1984. Margareta Pietikäinen (t.v.) talade. Christina von Numers och Inger Pihlflyckt lyssnar uppmärksam. Under åren 1908–1920 grundades de första lokalavdelningarna i Helsingfors, Sörnäs, Tammerfors, Viborg (Östsvenska Kvinnoförbundet), Åbo och Vasa. Knappt 2/3 av lokalavdelningarna har grundats på 1980-talet.

Svenska Kvinnoförbundet i Sibbo har lättat upp politiken med modevisningar. Här uppträder riksdagsvalskandidaterna Laura Finne-Elonen och Bo Widell i festkläder på modevisningen i Topeliussalen i Nickby, oktober 1990.

Svenska Kvinnoförbundets elevhem på Biskopsgatan 14 i Åbo. Elevhemmet grundades 1923 och idén kom från dåvarande ordföranden för lokalavdelningen i Åbo, Ester Karsten. Ursprungligen var elevhemmet tänkt för svenska barn från finska trakter, men i praktiken har det främst varit barn från skärgårdskommuner som bott på elevhemmet. Verksamheten finansierades med medel från Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne och med kommunandelar. Under sina 80 år har elevhemmet funnits på fyra olika platser; vid Skolhusgatan, vid Biskopsgatan 14, i Finska Hushållningssällskapets hus vid Tavastgatan 28 och vid Klostergatan 15. Verksamheten upphörde 2003. Under de sista åren kom eleverna främst från Inö.

Svenska Kvinnoförbundet i Sörnäs arrangerade 7–8.5.2004 en studieresa till Estland för sina medlemmar.

Lokalavdelningens i Åboland valmaterial från 1936.

Åboländska kvinnor!

Riksdagsvalen stunda. Samhällsupbygandet behöver medverkan av såväl män som kvinnor. De många kvinnliga arbetsuppgifterna har skapat yrkesproblem, vilkas lösning kräva kvinnornas medverkan. Vid det stundande riksdagsvalet är fru Alfhild Holmberg de åboländska kvinnornas kandidat.

Genom egen verksamhet har fru Holmberg praktisk erfarenhet av problem som röra arbetet såväl inom som utom hemmet. Hennes sociala och kulturella insats är allmänt känd.

Vi kunna därför tryggt lägga vår sak i hennes händer.

Det gäller för envar att icke blott själv rösta på henne utan att överallt även intressera andra att göra det.

Själva bora vi föra vår talan. Själva bora vi visa, att vi känna ansvar för det samhälle i vilket vi leva.

Kvinnor arbeta för eder egen kandidat! Åbo, den 11 juni 1936.

Ombudsmännen.

Vasa Svenska Kvinnoklubbs medlemsbevis i Juthbacka semesterhem från 1951. Kännetecknande för Vasa Svenska Kvinnoklubbs verksamhet är den återkommande Kvinnornas julmessa som sedan starten 1926 ordnats varje år den 6 december.

ORDFÖRANDEN

Anni Furuhjelm
(ordförande 1907–1937)

”Allra främst ville jag då för Er mana fram förbundets stiftarinna, dess ledare och själ under tre årtionden: Annie Furuhjelm. Hon var ett med förbundet och detta med henne. Var hon närvarande vid ett månadsmöte, ett samkväm, en diskussion, – och det var hon förbluffande regelbundet så länge hon levde – så var hon centrum i församlingen – om ock omedvetet för henne själv och andra. Vid sina många besök hos filialerna, där hon uppmuntrade och stärkte medlemmarna i deras nit för förbundet – mottogs hon med beundran och kärlek. Hon var modern, filialerna var barnen – det var det ständigt återkomman-

de temat vid de festliga årsmötenas hälsningstal.

[...] Annie Furuhjelms starka tro på kvinnorna drev henne till att bilda vårt förbund. Hon trodde fortfarande på kvinnorna ännu i sin ålders höst, men hennes kritiska sinne och ett långt livs erfarenheter hade kanske lärt henne att de vägar på vilka kvinnan skulle göra sin insats i samhället inte var alldeles desamma som hon och hennes samtida tänkt sig i sin ungdom, -kanske hade vägarna i själva verket visat sig vara både krokigare och längre.”

Festtal av Signe Lagerborg-Stenius vid Kvinnoförbundets 40-årsfest 25–26 oktober 1947

Lilly Krogus
(t.f. ordförande 1919)

Anna Lundström
(t.f. ordförande 1921)

Margit von Bonsdorff-Edgren
(ordförande 1937–1938)

Ebba Östenson
(ordförande 1938–1948)

Agneta Olin
(ordförande 1948–1962)

Inger Ehrström
(ordförande 1962–1971)

Elly Sigfrids
(ordförande 1971–1973)

Ulla Gyllenberg
(ordförande 1973–1983)

Margareta Pietikäinen
(ordförande 1983–1988)

Kerstin Meinander
(ordförande 1988–1993)

Monica Sirén-Aura
(ordförande 1993–1999)

Anna Lena
Karlsson-Finne
(ordförande 1999–2007)

Sara Eklund
(ordförande 2007–)

BILDKAVALKAD

Kvinnoförbundet 1932.

Centralstyrelsen år 1957. Från vänster Anna Åhman, Beatrice Gripenberg, Gunnel Åkerberg (skattmästare), Karin Mäklin, Karin Widnäs, Birgit Estlander (sekreterare), Agneta Olin (ordförande), Ebba Östenson (viceordförande), Marianne Holmberg, Elisabeth Beaurain, Aino Pehrman, Elin von Kraemer, Greta Wikberg.

Förbundets hedersordförande Agneta Olin och Ebba Östenson 1969.

Nyländskt kontaktmöte
1.12.1975.

Kerstin Rantanen och Sylvia Gran i slutet av 1970-talet.

Arbetsutskottets möte 1975 hos Dumell i Ekenäs.

BILDKAVALKAD

Ulla Gyllenberg, Mona Forsskåhl, Kerstin Weckström, Eva Kivi-laakso, Elisabeth Rehn, Ulrika Martin, Ebba Zachariassen, 1979.

Ulla Gyllenberg diskuterar med Betty Friedan vid FN:s kvinnodecenniums världskongress i Köpenhamn 1980.

Österbottniska riksdagskandidater 1999. Från vänster: Monica Sirén-Aura, Lena Talvitie, Carita Norrgård, Ulla-Maj Wideroos.

Årsmötet i Malax, Bergö 2005. Från vänster: Ann-Sofie Smeds-Nylund, Anna Lena Karlsson-Finne, Eivor Eklund-Back och Christina Nygård.

Kvinnoförbundet deltar tillsammans med andra NYTKIS-organisationer i kvinnodagsjippo 8.3.2003. Från vänster: Mona Rautelin, Yrsa Palin och Anna Lena Karlsson-Finne.

Kvinnoförbundets studie- och inspirationsresa till Åland 2005. Från vänster: Anna Lena Karlsson-Finne, Malin Gustavsson, Agneta Udd-Saarela och Gunilla Wickström-Toukkari.

Jubileumsårs mötet 24–25 mars 2007 på YI Practicum i Helsingfors.

70-ÅRS JUBILEUM

*Festmiddag från 70-årsjubileet.
Från vänster: Bengt Bergman,
Ulla Gyllenberg, Pär Stenbäck,
Doris Sundqvist.*

*70-årsutställningen beundras av
Mona Forsskåhl, Ingborg Palmén
och Marjatta Väänänen.*

75-ÅRS JUBILEUM

*Ulla Gyllenberg, Mona Forsskåhl,
Margareta Pietikäinen, Inger Ehr-
ström och Gunvor Leander.*

*Från vänster Ole Norrback, Henrik Westerlund, Mona Forsskåhl,
Bojan Varhama, Ulla Gyllenberg, Margareta Pietikäinen.*

Ulla Gyllenberg och Inger Ehrström.

90-ÅRS JUBILEUM

Outi Ojala, Monica Aura och Peggy Heikkinen.

Första raden från vänster: Göran Åhman, Maj-Britt Höglund, Ole Norrback, Monica Aura, Bie Sjölund-Oikarinen, Peter Heinström, Margareta Pietikäinen. Från andra raden syns Eddina Gestrin och Märtha Moring.

Från höger: Martina Harms-Aalto (Martha förbundet), Stefan Svenfors (SU), Margareta Pietikäinen, Eva Biaudet, Martin Meinander, Laura Finne-Elonen.

Mona Martin (Forsskåhl) (f.d. förbundssekreterare) och jonglör Micke Rejström.

” Vi arbetar för ett samhälle som är jämställt och rättvist för var och en oberoende av kön, hudfärg, religion, etnicitet, sexuell läggning eller handikapp. Förbundet betonar värdefulla rättesnören i politiken så som rättvisa, tolerans, kärlek och respekt, solidaritet samt frihet och jämställdhet. Vi organiserar oss och samarbetar för den enskilda individen, dess individuella behov och förutsättningar, med utgångspunkt i alla människors lika värde och därmed samma demokratiska rättigheter. Systerskap och kvinnosolidaritet är ledord för förbundet.

[...]

Förbundet arbetar med utgångspunkt i att stereotypa könsroller och -mönster måste rivas för att makten mellan könen

skall kunna omfördelas. Vi ser strukturer och mönster som orättmätigt styr våra liv och vill riva dem för att ge plats för alla blommor att blomma. Det är både en demokratisk och liberalistisk grundtanke. Jämställdhet ger oss frihet från de begränsningar som könsrollerna håller oss i. Skillnaderna mellan individer kan vara större än mellan kvinnor och män. Alla yrken, samhällsfunktioner och livsval ska vara tillgängliga för kvinnor och män med beaktande av deras individuella förmågor och förutsättningar.”

Ur Svenska Kvinnoförbundets ideologiska linjedokument "Liberal feminism" antaget på jubileumsårsmötet i mars 2007

Anna Lena Karlsson-Finne överräcker Kvinnoförbundets ordförandebrosch till nyvalda Sara Eklund.

Liberala feminister-träffen 3.3.2007 på Sanomahuset i Helsingfors. Birgitta Ohlsson från Folkpartiet i Sverige och Katrin Sjögren från Liberalerna på Åland besöker Kvinnoförbundet under riksdagsvalkampanjen 2007.

SVENSKA KVINNOFÖRBUNDET 1907–2007

SVENSKA KVINNOFÖRBUNDET 1907–2007

